

Larvik
kommune

Seksjon for anskaffelser

Temaplan anskaffelser

Del I - kunnskapsgrunnlag

Del 1: Kunnskapsgrunnlag	2
1 Innledning	2
1.1 Formål og planprosess	2
1.2 Begrepsbruk og avgrensninger	3
2 Overordna føringer - lover, forskrifter og kommunale vedtak	7
2.1 Nasjonale føringer	7
2.1.1 Lov og forskrift	8
2.1.2 Skjerpede miljøkrav i offentlige anskaffelser	9
2.2 Regionale føringer	10
2.3 Lokale føringer	10
3. Organisering av anskaffelser i Larvik kommune	11
4. Analyse av anskaffelser og aktiviteter	12
4.1 Totale kjøp pr. år	13
4.2 Antall leverandører, antall fakturaer	20
4.3 Rammeavtaler, løpende tjenesteavtaler og kontrakter	23
4.4 Antall anskaffelser	23
4.5 Avtaleforvaltning	23
4.6 Compliance eller avtaledekning	24
4.7 Lokalt næringsliv	25
5. Utfordringsbildet	26
6. Mulighetsområder	26

Del 1: Kunnskapsgrunnlag

1 Innledning

Dette dokumentet utgjør det faglige grunnlaget for utarbeidelsen av Temaplan anskaffelser 2026–2029. I dette faglige grunnlaget gjøres det ingen strategiske vurderinger eller politiske retningsvalg, men peker på muligheter og utfordringer innenfor anskaffelsesområdet.

1.1 Formål og planprosess

Med temaplan “Anskaffelser 2026-2029” ønsker kommunen i enda større grad å få frem hvilke muligheter anskaffelsesområdet gir for å nå viktige nasjonale og lokale politiske målsettinger. Dette gjelder både hva vi kan oppnå i egen organisasjon som vil gi faglig og økonomisk handlingsrom for tjenesteutvikling, og hvordan vi kan påvirke leverandørmarkedet i ønsket retning. Skal vi få til dette må temaplanen omfatte mer enn den løpende forsyningen av varer og tjenester til kommunens tjenesteproduksjon, og være relevant og forpliktende for alle innkjøpsområder.

Behovet for at temaplanen skal være generell og omfatte alle anskaffelser, har økt i takt med de generelle kravene til hvilke utfordringer som skal løses gjennom anskaffelser. Krav til miljø, samfunnsansvar, kvalitet, tid og økonomi kan i en del sammenhenger være kolliderende eller motstridende. Det er derfor vesentlig at kommunen har et felles fundament for de avveininger som må foretas mellom ulike hensyn. Samtidig vil åpenhet og transparens være avgjørende for å nå strategiens mål.

Effektive anskaffelser skal understøtte virksomhetene. Dårlige anskaffelser gir dårlig kvalitet og dårlig økonomi. Det vil alltid være en utfordring å få mest mulig ut av de vedtatte budsjettene og samtidig sikre riktig kvalitet på innkjøpene.

Fragmenterte innkjøp uten koordinering gir lite effektive leveranser for organisasjonen totalt sett. Dette gjelder både med hensyn til å oppnå gode priser, gode vilkår for øvrig og effektiv oppfølging. Utad er kommunen én innkjøper, selv om de forskjellige virksomhetene har ulike behov. Det er en utfordring for anskaffelsesfunksjonen å sørge for at den enkelte virksomhet får dekket sine behov på en best mulig måte, samtidig som anskaffelsene skal balanseres mot å utnytte de virksomhetsovergrepene stordriftsfordelene så langt som mulig. Det er derfor viktig at de faktiske behov blir sett og ivarettatt samtidig som en god anskaffeskultur innebærer at organisasjonen innser nødvendigheten av å gå tilstrekkelig i takt.

Kommunedirektøren er av den oppfatning at kommunene i Norge er mer like enn de er ulike. Rollene som tjenesteprodusent, myndighetsutøver, samfunnsutvikler og demokratisk arena er stort sett de samme uavhengig av kommunestruktur. Derfor vil utfordringsbildet

også være ganske likt.

Kunnskapsgrunnlaget er en forberedelse til at det skal legges fram forslag til temaplanens del II: Mål- og handlingsprogram til politisk behandling juni 2026.

1.2 Begrepsbruk og avgrensninger

I offentlige anskaffelser og i fagmiljøene for anskaffelser brukes det en del ord og uttrykk som man bør være kjent med.

Terskelverdi:

En terskelverdi i forbindelse med offentlige anskaffelser er en lovbestemt beløpsgrense (angitt i norske kroner, eksklusiv merverdiavgift) som avgjør hvilke regler og prosedyrer det offentlige må følge når de skal kjøpe inn varer, tjenester eller bygge- og anleggsarbeider.

Hovedprinsippet er at jo høyere den estimerte verdien på innkjøpet er, desto strengere blir kravene til konkurranse, dokumentasjon og kunngjøring.

Terskelverdiene deler typisk innkjøp inn i tre hovednivåer:

Under nasjonal terskelverdi: Oppdragsgiveren har ikke plikt til å kunngjøre konkurransen offentlig. De kan gjennomføre enklere prosesser, som å invitere tre utvalgte leverandører til å gi tilbud. De må likevel følge grunnleggende prinsipper om konkurranse, likebehandling og åpenhet.

Over nasjonal terskelverdi (men under EØS-terskelverdi): Anskaffelsen må som hovedregel kunngjøres nasjonalt på anskaffelsesportalen Doffin. Regelverket er mer detaljert, og alle norske leverandører skal ha mulighet til å delta.

Over EØS-terskelverdi: Anskaffelsen er så stor at den er omfattet av internasjonale forpliktelser. Den må kunngjøres i hele EØS-området (både på Doffin og i den felleseuropeiske databasen TED). Her gjelder det strengeste regelverket med absolutte krav til tidsfrister, prosedyrer og dokumentasjon for å sikre fri konkurranse over landegrensene.

Kort fortalt: Terskelverdien er "vippepunktet" som forteller innkjøperen om de kan gjøre et enklere og raskere innkjøp, om de må lyse ut konkurransen i hele Norge, eller om den må lyses ut i hele Europa.

Forskrift om offentlige anskaffelser

For oppdragsgivere som driver tradisjonell offentlig forvaltning og tjenesteyting, blir anskaffelser knyttet til disse aktivitetene regulert i den generelle forskrift om offentlige anskaffelser. For Larvik omfatter dette hovedvekten av kommunens drift og tjenester, som skoler, barnehager, sykehjem, administrasjon og kommunale veier. I denne forskriften er det egne terskelverdier som gjør at Larvik kommune på anskaffelser av varer og tjenester under 1,3 mill. kroner (nasjonal terskelverdi - pr april 2026) kan følge et forenklet regelverk når vi skal invitere tilbydere. Vi kan også velge å publisere konkurransen offentlig.

Forskrift om forsyningssektor

For oppdragsgivere som driver aktivitet innenfor forsyningssektoren (vann- og forsyning, transport- og posttjenester), blir anskaffelser knyttet til disse aktivitetene regulert i en egen forskrift om innkjøpsregler i forsyningssektorene. For Larvik omfatter dette våre renseanlegg, vannverk, avløpsprosjekter samt Larvik Havn. I denne forskrift er det terskelverdier som gjør at Larvik kommune

på anskaffelser under 62,9 mill. kroner (nasjonal terskelverdi - pr april 2026) kan invitere tilbydere. Vi kan også velge å publisere konkurransen offentlig.

Totalentreprise

Entreprenøren har ansvaret for både prosjekteringen (planlegging/tegning) og utførelsen (byggingen).

Byggherren (Larvik kommune) beskriver i hovedsak hvilken funksjon eller sluttresultat man vil ha (funksjonskrav). Entreprenøren finner ut hvordan det skal løses teknisk.

Hovedentreprise (Utførelsesentreprise)

Oppdragsgiveren (byggherren) har ansvaret for prosjekteringen, mens entreprenøren kun har ansvaret for selve utførelsen.

Byggherren må levere ferdige og detaljerte tegninger og beskrivelser. Entreprenørens jobb er utelukkende å bygge nøyaktig det byggherren (Larvik kommune) har beskrevet, verken mer eller mindre.

Samspillkontrakter

Oppdragsgiver, entreprenør og rådgivere/arkitekter integreres og jobber sammen som ett felles team helt fra en tidlig fase.

Byggherren deltar aktivt i utviklingen av prosjektet sammen med de andre. Man jobber ofte med "åpne bøker" (full økonomisk innsyn) og har felles mål, hvor man kan dele både økonomisk risiko og en eventuell gevinst hvis prosjektet blir billigere enn antatt. Et samspill ender som regel i en totalentreprise.

Bærekraftig bruk

Definert i den nye Lov om offentlige anskaffelser som det overordnede formålet med loven: å fremme effektiv og bærekraftig bruk av samfunnets ressurser, hvor bærekraftig bruk betyr økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft.

Kvalifikasjonskrav

Krav som oppdragsgiver (kommunen) stiller til leverandøren for at denne skal få levere tilbud. Eksempler er krav til økonomisk soliditet eller at firmaet må være miljøsertifisert (f.eks. Miljøfyrtårn eller ISO 14001).

Tildelingskriterier

Kriterier som brukes for å evaluere og rangere de innleverte tilbudene. Dette er faktorene som avgjør hvem som vinner kontrakten, utover at minimumskravene er oppfylt. Kriteriene kan inkludere pris, kvalitet og miljø.

Avtaledekning / Compliance

Et nøkkeltall som måler hvor stor andel av kommunens totale kjøp som foretas gjennom inngåtte avtaler (rammeavtaler/løpende tjensteavtaler). Dette indikerer i hvilken grad organisasjonen er lojal mot inngåtte kontrakter, noe som er viktig for å oppnå stordriftsfordeler og innsparinger.

Minimumskrav

Konkrete krav kommunen stiller til produktene eller tjenestene som skal leveres, for eksempel krav til miljøstandarder for produkter eller krav om fossilfri transport.

Samfunnshensyn

Samfunnshensyn er et stort område i offentlige anskaffelser og omfatter bl.a. utfordringer knyttet til arbeidet med å øke andelen kontrakter med krav til universell utforming, lønns- og arbeidsvilkår, etisk produksjon, lærlingklausul, miljøledelse, miljømerking og avfallshåndtering. Det er videre en klar målsetting at kommunens anskaffelser skal bidra til økt sikkerhet og beredskap og at FNs bærekraftsmål oppnås, spesielt de som vi finner i Kommuneplanens samfunnsdel.

Det krever kompetanse for å få disse kravene inkludert på en god og korrekt måte i kommunens anskaffelser. Videre krever det kompetanse og ressurser for å følge opp de inngåtte kontraktene. Krav til miljø og lønns- og arbeidsvilkår er omtalt i kap. 2.1.2 og 2.1.3. Kommunen ønsker seriøse aktører som også er sitt samfunnsansvar bevisst, derfor er det viktig med kontroll og iverksetting av sanksjoner ved avvik.

Avtaleforvaltning

Innebærer oppfølging og samhandling med leverandører for alle typer anskaffelser og kontrakter gjennom hele kontraktperioden. Dette er et eget fagområde som er avgjørende for å sikre at krav til miljø, lønns- og arbeidsvilkår, og pris/kvalitet faktisk følges opp av leverandørene

Leverandørutviklingsprogrammet (LUP):

Leverandørutviklingsprogrammets (LUP) oppgave er å øke innovasjonseffekten av offentlige anskaffelser. Innovative anskaffelser handler om å utnytte mulighetene som ligger i anskaffelsesregelverket og virkemiddelapparatet til å kjøpe bedre produkter og tjenester. Formålet er bedre og mer effektive tjenester, næringsvekst og lavere utslipp.

LUP er en pådriver for at statlige og kommunale virksomheter skal skape innovasjon gjennom sine anskaffelser. Næringslivets hovedorganisasjon (NHO), Kommunesektorens organisasjon (KS), Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ), Innovasjon Norge og Forskningsrådet er programansvarlige, mens NHO har prosjektlederansvaret gjennom et sekretariat.

Innovative anskaffelser:

Er en fellesbetegnelse innført av LUP for å fremme innovasjon i offentlige anskaffelser. Dette er ikke en anskaffelsesprosedyre, men setter mer fokus på leverandørdialog og beskrivelse av behov, og mindre fokus på en teknisk beskrivelse. Larvik kommune har sammen med LUP gjennomført en stor nasjonal anskaffelse for elektronisk medisineringsstøtte.

Larvik kommune har som regel leverandørdialog og bruker i mange anskaffelser en beskrivelse av behov i større grad enn en teknisk beskrivelse.

Før-kommersiell anskaffelse:

En før-kommersiell anskaffelse baserer seg på en unntaksbestemmelse i forskrift om offentlige anskaffelser av 12. august 2016 nr. 974 (§ 2-5. Unntak for kontrakter om forsknings- og utviklingstjenester). Dette innebærer at lov om offentlige anskaffelser og forskrift om offentlige anskaffelser ikke kommer til anvendelse.

Effektkontrakter:

Effektkontrakt, tidligere kalt velferdsobligasjon, er en alternativ modell for offentlig-privat samarbeid med fordeling av ansvar og risiko. Modellen vektlegger resultater av tiltak fremfor aktiviteter og ressursinnsats, og gjør det mulig å teste nye tiltak og løsninger raskere.

Gjennom å bruke effektkontrakter kan det offentlige skalere tiltak som viser seg å fungere godt for målgruppen, og avslutte de tiltakene som ikke fungerer tidligere og uten kostnad. Avtaleformen kan også lette samarbeid med for eksempel sosiale entreprenører og andre mindre tradisjonelle eller innovative aktører. Effektkontrakter er også en form for "betaling for resultater"-modell, på engelsk kalt Payment by Result (PbR). PbR regnes generelt som modeller hvor en offentlig oppdragsgiver betaler en tjenesteleverandør på bakgrunn av oppnådde resultater fremfor ressursinnsats eller aktiviteter.

Larvik kommune har gjennomført en anskaffelse av en effektkontrakt. Dette var for redusert gjengangerkriminalitet sammen med andre Vestfoldkommuner.

Rammeavtale

En rammeavtale er en avtale med en eller flere leverandører som gjelder for en lengre periode, ofte 4 år. Dette er på varer eller tjenester - f.eks. kontorrekvisita og malertjenester. Det ligger ingen kjøpsplikt i en rammeavtale og det foretas avrop (bestilling) på alle enkeltkjøp. I rammeavtaler med tre leverandører gjennomføres det ofte minikonkurranser for å opprettholde konkurransen med hensyn til priser, kvalitet og gjennomføring.

Løpende tjenesteavtale

En løpende tjenesteavtale er en kontrakt om utførelsen av tjenester. Dette krever ikke et avrop, og er som regel en avtale om en IT-løsning, f.eks. en programvare. Det kan også være en brøyteavtale, der leverandøren selv skal ta initiativ til å brøyte.

VOIS

Vestfold Offentlige Innkjøps Samarbeid ble etablert i 1.1.96 og er et formalisert samarbeid som har alle kommuner i Vestfold, samt Universitetet i Sørøst-Norge som medlemmer. I tillegg deltar flere andre offentlige virksomheter og foretak på avtalene. VOIS er organisert som et administrativt vertskommunesamarbeid i henhold til Kommunelovens kapittel 20, der Sandefjord kommune er vertskommune. VOIS sitt sekretariat er samlokalisert med Sandefjord kommunes innkjøpsseksjon og har 3 årsverk til drifting av sekretariatets oppgaver. Det er i tillegg ansatt en klima- og miljørådgiver i en 2-årig engasjementsstilling. Larvik kommune er med i dette samarbeidet. VOIS gjennomfører flere rammeavtaler årlig der Larvik kommune deltar.

KGV/KAV

Konkurrans**GjennomføringsVerktøy** og **KontraktsAdminstrasjonsVerktøy** er en fellesbetegnelse på programvare som gjør at anskaffelsesprosessen er digital.

I KGV systemene publiseres, evalueres og tildeles konkurransen. Tilbydere leverer inn sine tilbud digitalt i systemet og ikke som tidligere leverte tilbud i konvolutter i kommunens resepsjon.

I KAV så lager man avtalen som digitalt signeres av kommunen og avtalepartene. KAV systemene gjør at begge parter ser samme avtale og all relevant informasjon og korrespondanse som endringsordrer, prisjustering etc håndteres digitalt.

Disse systemene er i Larvik kommune, satt opp med synkronisering mot kommunens arkivsystem.

e-handelssystem

Et e-handelssystem er et ordresystem som muliggjør å bestille varer elektronisk fra en godkjent katalog av varer med godkjente avtalepriser. Dette gjør at fakturaene sendes direkte til kommunen.

Kategori: NACE kode - Næringskode

Brukes i våre analyser. En næringskode er en femsifret kode som angir en virksomhets hovedaktivitet, f.eks. 90.031 Selvstendig kunstnerisk virksomhet innen visuell kunst. Alle virksomheter i privat og offentlig sektor i Norge tildeles en næringskode basert på en standard for næringsgruppering. Virksomheter (selskap) blir tildelt næringskode basert på det de angir som sin hovedaktivitet/bransje når virksomheten registreres i enhetsregisteret. En virksomhet kan kun ha én hovedaktivitet som blir kategorien i våre analyser.

Analyseverktøy/Spendanalyse

Et analyseverktøy for kommunens totale kjøp som brukes til å følge opp kontraktslojalitet og priskontroller. Den gir ledere styrings- og beslutningsdata med hensyn til budsjett og forbruk. Dette verktøyet er viktig for å identifisere forbedringsområder og få kontroll på innkjøpene.

2 Overordna føringer - lover, forskrifter og kommunale vedtak

2.1 Nasjonale føringer

Fra 01.07.2026 blir det innført en ny Lov om offentlige anskaffelser. I formålsbestemmelsen til Lov om offentlige anskaffelser heter det: «Loven skal fremme effektiv og bærekraftig bruk av samfunnets ressurser. Med bærekraftig bruk menes økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft». Regelverket skal bidra til at det offentlige opptre med integritet, slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte. Det følger videre av loven og en rekke tilhørende forskrifter at kommunen er forpliktet til å vektlegge og ivareta en rekke samfunnshensyn ved planlegging og gjennomføring av anskaffelser, samt oppfølging av kontrakter. Dette er særlig vektlagt i anskaffelseslovens § 5 hvor det framgår at kommunale myndigheter skal innrette sin anskaffelsespraksis slik at den bidrar til å redusere skadelig miljøpåvirkning, og fremme klimavennlige løsninger der dette er relevant. Det framgår også av bestemmelsen at offentlige kontrakter skal gjennomføres på en måte som fremmer hensyn til miljø, innovasjon, arbeidsforhold og sosiale forhold, bruk av lærlinger, universell utforming samt sikkerhet og beredskap. Det er en forutsetning at kravene og kriteriene har tilknytning til leveransen og at det stiller krav til kontroll og sanksjoner ved brudd.

I Stortingsmelding 13 (2020-2021) Klimaplan for 2021– 2030, presiseres det at "Klima- og miljøkrav i offentlige innkjøp er et nødvendig virkemiddel for å redusere Norges klimagassutslipp, fremme grøn næringsutvikling og stimulere etterspurnaden etter lågutsleppsprodukt og – tenester". Dette fokuset er videreført i ny lov.

I Nasjonal strategi for ein grøn sirkulær økonomi (16.06.2021) er det regjeringens ambisjon at Norge skal være et foregangsland i utviklingen og utnytte ressursene bedre. Strategien legger grunnlag for det videre arbeidet med å utnytte potensialet for verdiskaping i norsk næringsliv på basis av en mer sirkulær økonomi. Det presenteres konkrete tiltak på de områdene som er identifisert til å ha det største sirkulærøkonomiske og grønne konkurransekraftpotensialet i Norge, nemlig bioøkonomien, prosessindustrien, bygg og anlegg og varehandel og tjenestenæringene.

Det foreligger flere nasjonale føringer og utredninger som peker på elementer man ønsker at kommunene skal fokusere på gjennom sine anskaffelser.

Dette omfatter temaer som miljø, samfunnsansvar, beredskap og sikkerhet, utenforskap, lønn og arbeidsvilkår, digitalisering og innovasjon. Det gjennomføres også nasjonale undersøkelser og utredninger på hvordan kommuner gjennomfører sine anskaffelser.

2.1.1 Lov og forskrift

Krav til planlegging og gjennomføring av offentlige anskaffelser er regulert i lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrifter.

Offentlige virksomheter må følge noen grunnleggende prinsipper og krav til prosedyrer ved planlegging og gjennomføring av offentlige anskaffelser. Gjennomføring av offentlige anskaffelser er regulert i [anskaffelsesloven](#) (Link til eksisterende lov - ny lov har ikrafttredelse 01.07.2026).

Det er i denne nye lovens § 5 tatt inn et særskilt punkt om samfunnshensyn. Dette pålegger offentlige virksomheter å innrette sin anskaffelsespraksis slik at den ivaretar miljø, menneskerettigheter og andre samfunnshensyn. Med dette menes:

- Plikt til anskaffelsesstrategi
- Klima og miljøhensyn
- Standardiserte minimumskrav og -kriterier om klima og miljø
- Sikkerhet og beredskap
- Kontraktsvilkår om lønns- og arbeidsvilkår
- Kontraktsvilkår om lønns- og arbeidsvilkår i bygge-, anleggs-, og renholdskontrakter
- Kontraktsvilkår om betaling av lønn og annen godtgjørelse via bank
- Kontraktsvilkår om bruk av lærlinger
- Krav til kontroll
- Tilsyn med krav til lønns- og arbeidsvilkår
- Kontraktsvilkår om begrensning i antall ledd i leverandørkjeden
- Dokumentasjon av skatte- og avgiftsmessige forhold
- Menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold
- Universell utforming
- Innovasjon
- Krav om sanksjoner for brudd på kontraktsvilkår om samfunnshensyn

De fleste offentlige oppdragsgivere må følge [forskrift om offentlige anskaffelser av 12. august 2016 nr. 974](#).

For oppdragsgivere som driver aktivitet innenfor forsyningssektoren (vann- og forsyning, transport- og posttjenester), blir anskaffelser knyttet til disse aktivitetene regulert i en egen [forskrift om innkjøpsregler i forsyningssektorene](#). For Larvik omfatter dette våre renseanlegg, vannverk, avløpsprosjekter samt Larvik Havn.

For oppdragsgivere som inngår konsesjonskontrakter om tjenester eller bygge- og anleggsarbeid, gjelder forskrift 8. august 2016 nr. 976 ([konsesjonskontraktforskriften](#)). Dette brukes også i Larvik kommune og den største i Larvik er drift av containerterminal på Larvik Havn.

I tillegg stiller [forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter av 8. februar 2008](#) krav til hvilke lønns- og arbeidsvilkår oppdragsgiver skal stille krav om hos leverandører til offentlige oppdrag. Disse kravene blir nå også lovfestet i anskaffelsesloven.

Det er videre en forskrift om [Informasjons- og påseplikt og innsynsrett](#) hvis formål er å bidra til å sikre etterlevelse av lønns- og arbeidsvilkår som følger av forskrift om allmenngjøring av tariffavtaler

Det er opprettet en egen klagenemnd for behandling av klager fra leverandører eller andre med saklig klageinteresse om brudd på regelverket for offentlige anskaffelser. Verksemda til klagenemnda og klageprosessen er regulert i [forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser av 15. november 2002.](#)

Det er videre utarbeidet mange veiledere for anskaffelser av DFØ og Nærings- og fiskeridepartementet samt forskrifter om [elektronisk faktura i offentlige anskaffelser](#) og forskrift [om krav om bruk av lærlinger i offentlige kontrakter](#). Det er videre strenge krav til innsyn og offentlighet som er styrt av [Offentleglova](#)

2.1.2 Skjerpede miljøkrav i offentlige anskaffelser

Regjeringen har som mål å redusere klimagassutslippene med 50 til 55 prosent i 2030, målt mot verdiene i 1990. Hurdalsplattformen konkretiserer flere tiltak som regjeringen mener kan bidra til å nå målene om å kutte utslipp, samtidig som det skapes flere grønne arbeidsplasser i Norge. Strategisk bruk av offentlige anskaffelser er ett virkemiddel som det pekes på. Det kommer i tillegg til andre sentrale klimavirkemidler, som for eksempel CO2- avgiften.

Offentlig sektor utgjør et stort og viktig marked for næringslivet. I 2023 kjøpte det offentlige bygge- og anleggsarbeider, varer og tjenester for til sammen rundt 780 mrd. kroner. Hvordan disse midlene anvendes påvirker private virksomheters markedsatferd, og har stor betydning for hvor grønn og innovativ offentlig sektor og næringslivet blir.

Larvik kommune kjøper inn varer og tjenester for ca 800 millioner kroner hvert år.

Larvik kommunes praksis har endret seg over de siste årene og vi har løpende stilt strengere krav til våre leverandører og produkter som anskaffes. Larvik kommune har vurdert at det gir bedre effekt av å stille klima- og miljøkrav som kvalifikasjonskrav og minimums- og gjennomføringskrav i stedet for miljøkrav som en del av tildelingskriterier. Dette begrunnes i det videre.

Larvik kommune stiller nå også miljøkrav til leverandører i kvalifikasjonskravene. Kvalifikasjonskrav er krav for å få lov til å levere tilbud. Kravet er at firmaene må være miljøsertifisert. Kommunens praksis har medført at flere og flere bedrifter i vår region har blitt miljøsertifisert. Kommunens første krav var miljøfyrtårn. Nå har vi på noen fagområder satt kravet til ISO 14001.

I kommunens minimumskrav setter vi krav til produktene som skal leveres og krav til utførelsen av tjenesten. Krav til produkter settes konkret etter miljøstandarder som er utarbeidet på området. Dette er ofte omforente internasjonale miljøstandarder. Utførelsen av tjenesten omfatter i stor utstrekning krav til fossilfri transport der det er vurdert at dette er utbredt hos leverandørene. Dette gjøres etter en vurdering fra anskaffelse til anskaffelse for å ivareta en fornuftig konkurranse. I bygg-entrepriser er det krav til klimagassutslipp på utvalgte materialgrupper.

Evalueringskriterier til miljø er satt i noen konkurranser. Dette er der vi ser at det er tilstrekkelig antall leverandører som vil oppfylle minimumskrav for å sikre konkurranse, og at vi ser at valg av miljøkriterier kan utgjøre en forskjell.

Larvik kommune anser at å sette gode minimumskrav ofte er et bedre alternativ for å sikre at man får gode miljøvennlige produkter enn å evaluere de samme kravene som en del av tildelingskriteriene.

Det å sette riktige og gode kvalitets/miljøkrav til produkter og tjenester er en omfattende og komplisert jobb. Kommunen kjøper inn varer og tjenester for ca 800 millioner kroner årlig og et svært stort spenn i produkter.

Utfordringer med alle krav og ikke minst evalueringskriterier er at de må følges opp for å sikre at tilbudt kvalitet leveres. Manglende oppfølging av kravene kan medføre at kravene ikke virker etter intensjonen. Konsekvensen av dette kan bli at noen leverandører ikke priser inn oppfølging i prosjektene. Prisforskjellen mellom de som priser dette inn og de som ikke priser dette inn kan således øke med den konsekvens at miljøkravene ikke blir gjennomført etter kontrakten. Se også kap. 6 Kontroll og sanksjoner.

2.2 Regionale føringer

[Statsforvalterens forventningsbrev](#) til kommuner for 2026 har spesielt påpekt FNs bærekraftsmål, forsvarlig arbeidsmiljø, HMS arbeid, sikkerhet og beredskap som alle er en del av fokuset i den nye loven om offentlige anskaffelser § 5 om samfunnshensyn.

2.3 Lokale føringer

Temaplanen skal understøtte andre vedtatte kommunale strategier og planer som legger føringer på hvordan anskaffelser skal prioriteres og gjennomføres. Det er til dels ambisiøse mål som er satt i 3 av kommunens planer:

- A) [Kommuneplanens Samfunnsdel 2024 - 2040](#)
- B) [Kommunens handlings- og økonomiplan 2026 -2029](#)
- C) [Klima og energiplanen 2026- 2029](#)

Det er de enkelte tjenesteområdene som har ansvar for å gjennomføre mål og tiltak knyttet til overstående planer, men seksjon for anskaffelser skal understøtte og bidra til at målene blir oppfylt. Mange av målene, i tillegg til å være ambisiøse, krever kompetanse og ressurser for å sikre en god gjennomføring. Kompetanse på anskaffelser ligger primært i felles stab og støtte.

A) Kommuneplanens Samfunnsdel med følgende mål og innsatsområder:

Hovedmål: Vi tar hensyn til miljøet og reduserer klimaavtrykket

Vi prioriterer arealeffektivitet, arealnøytralitet, klimavennlig infrastruktur og transport, reduserer energiforbruk og avfall, og sikrer at innkjøp oppfyller miljømessige og etiske krav.

Anskaffelser sitt bidrag for å nå målet

- Gjennom kvalifiseringskrav sikre at leverandørene har en god miljøpolitikk
- Stille krav til varer og tjenester for å redusere miljø- og klimafotavtrykket
- Stille krav til grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

B) Kommunens handlings- og økonomiplan 2026 - 2029

Investeringer i økonomiplanen

Samlede budsjetterte investeringsutgifter er på over 1,1 mrd kr i 2026. De største investeringene er knyttet til tjenesteområdet Samfunn og miljø, men også innen digitalisering, IT og tjenestebiler.

Anskaffelser sitt bidrag for å nå målet

- Sørge for gode anskaffelsesprosesser
- Bidra til krav til anskaffelsene, evaluering og tildeling av avtaler
- legge til rette for riktige avtaler og oppfølging av leveransene.

C) Klima- og energiplanen 2021- 2024 har flere punkter vedrørende anskaffelser.

Hovedmål: Vi skal gjennomføre klimasmarte anskaffelser

Vi tar hensyn til miljøet og reduserer klimaavtrykket

Anskaffelser sitt bidrag for å nå målet

- Sørge for at klima og miljø får riktig fokus og nødvendig vektning slik at avtalen får en målbar reduksjon av klima- og miljøfotavtrykk.

3. Organisering av anskaffelser i Larvik kommune

Organisering og fullmakter

Lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrifter er delegert til tjenesteområdene. Seksjon Anskaffelser er organisert som en stabsfunksjon som skal bidra til at anskaffelsene gjennomføres på best mulig måte. Det er i dag opp til den enkelte virksomhet å melde opp anskaffelser og søke bistand. Det er videre den enkelte virksomhet sitt ansvar å følge opp inngåtte avtaler.

Seksjon for Anskaffelser

Seksjonen består pr i dag av 1 leder, 4,5 årsverk på innkjøp, 0,5 årsverk på biladministrasjon samt 0,5 årsverk på avtaleforvaltning. Totalt 6,5 årsverk og 7 personer - en person er ansatt i en 50% stilling.

Kommunen har anskaffet et **KGV/KAV**-system (**K**onkurrans**G**jenomførings**V**erktoy (**K**ontrakts **A**dministrasjons**V**erktoy). KGV delen brukes i all hovedsak på alle nye anskaffelser over kr 100 000. KAV systemet brukes på alle nye avtaler. Det er vedtatt at alle avtaler i kommunen skal samles i ett felles system.

Alle anskaffelser over 100.000 kr. skal meldes til Anskaffelser via interne rutiner og gjennomføres i KGV. Nye prosedyrer vil utvikles ettersom lovens innslagspunkt heves til kr 500 000 kr. Alle rammeavtaler og løpende tjenesteavtaler blir synliggjort på kommunens nettsider. Alle pågående utlyste konkurranser vises også på kommunens hjemmesider - [Larvik kommune - Anbud og avtaler](#) .

PwC-rapporten Bærekraft 2030, som kom okt 2024, peker på forhold som kan endres med innkjøpsfunksjonen for å spare inn ca 2 mill årlig (moderat økonomisk effekt).

Foreslåtte tiltak	Status
Oppdatert spendanalyse og oversikt over kommunens samlede og virksomhetens innkjøp	Vi har innført et analyseverktøy
Innføring av grenseverdier for andel av kjøp som kan gjennomføres utenom avtaler før det følges opp av kommunens innkjøpsavdeling	Vi har rutiner som regulerer interne terskelverdier for direkte kjøp, kjøp med konkurranse og innmelding av behov
Vurdere bruk av rekvisisjoner	Vi har bestillernummer som skal identifisere bestiller og interne rutiner for behovsavklaring før anskaffelse.
Avsette ressurser til priskontroll og oppfølging	Seksjonen har avsatt 0,5 stilling til dette, men omfanget av priskontroll og oppfølging av avtaler bør få større fokus
Opplæring av innkjøp og felles praksis med ledere ute i enhetene	Dette er gjort og blir gjort ved nytilsetninger

4. Analyse av anskaffelser og aktiviteter

Larvik kommune kjøper hvert år varer, tjenester og bygg- og anleggsanskaffelser for betydelige beløp. Tall fra vårt analyseverktøy (BuboBubo) viser at det i 2025 ble det kjøpt inn for ca 1,3 milliarder kroner. Dette omfatter alle tjenester i kommunen fordelt på drift og investeringer. Det kan forekomme avvik fra regnskapet.

Tar vi bort kjøp som ikke er omfattet av lov om offentlige anskaffelser (leie av eiendom), er en del av tjenester levert av Helseforetak, IKS, tilskudd til private barnehager og andre virksomheter, tilskudd til religiøse samfunn, herunder Larvik Kirkelig fellesråd, renter på kommunens lån og pensjoner så er restbeløpet ca 830 millioner kroner i 2025. Det er disse kjøpene som er grunnlag for de videre analyser.

Dette kunnskapsgrunnlaget vil gi en basis for mål og satsningsområder. Mål og satsningsområder vil peke ut retning og gir tydelige mål for hvordan anskaffelser kan benyttes som strategisk virkemiddel for å oppnå kommunens mål og visjoner.

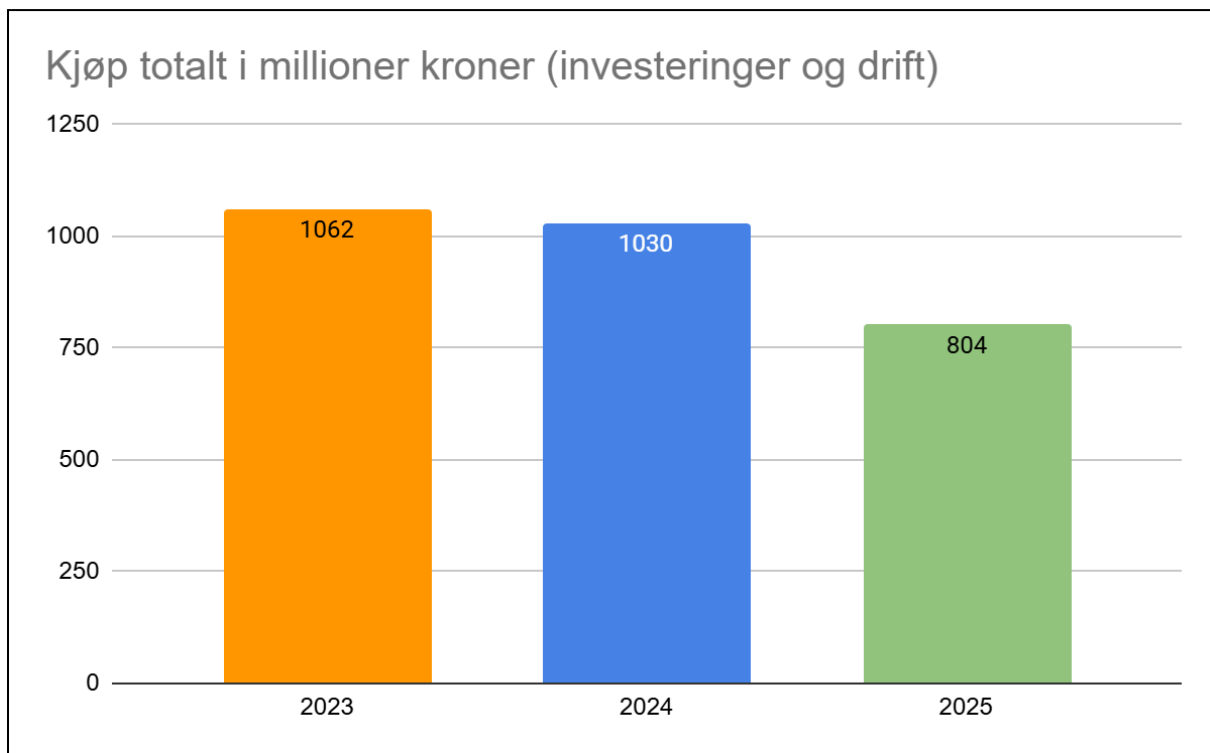
I det følgende har vi analysert tall for perioden 2023 - 2025.

4.1 Totale kjøp pr. år

Formålet med analysen er å vise omfanget og størrelsen på kommunens totale innkjøp som i utgangspunktet er omfattet av Lov om Offentlige anskaffelser. Innkjøp vises totalt, men deles så opp i Investering og Drift pr tjenesteområde. Vi vil også se på kjøp pr. kategori.

Tabell 1: Totalt kjøp pr. år

Larvik kommune kjøpte for totalt kr 2 896 000 000 i perioden 2023 - 2025.

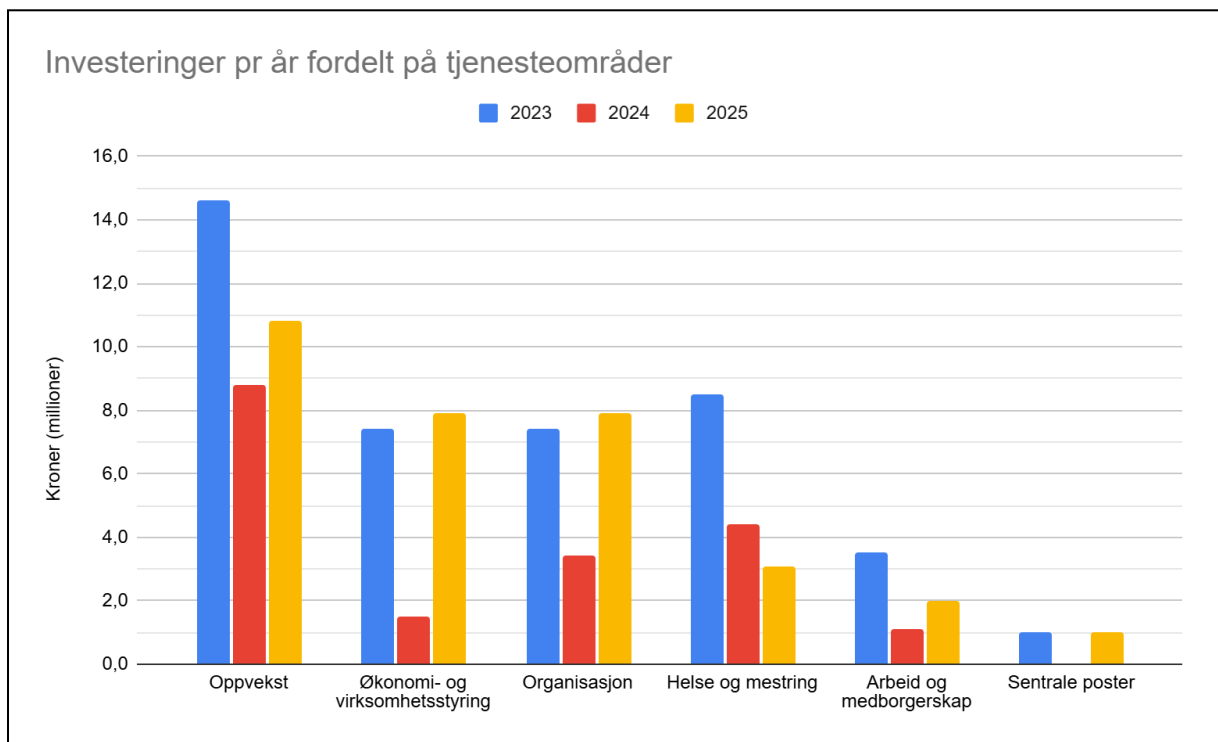
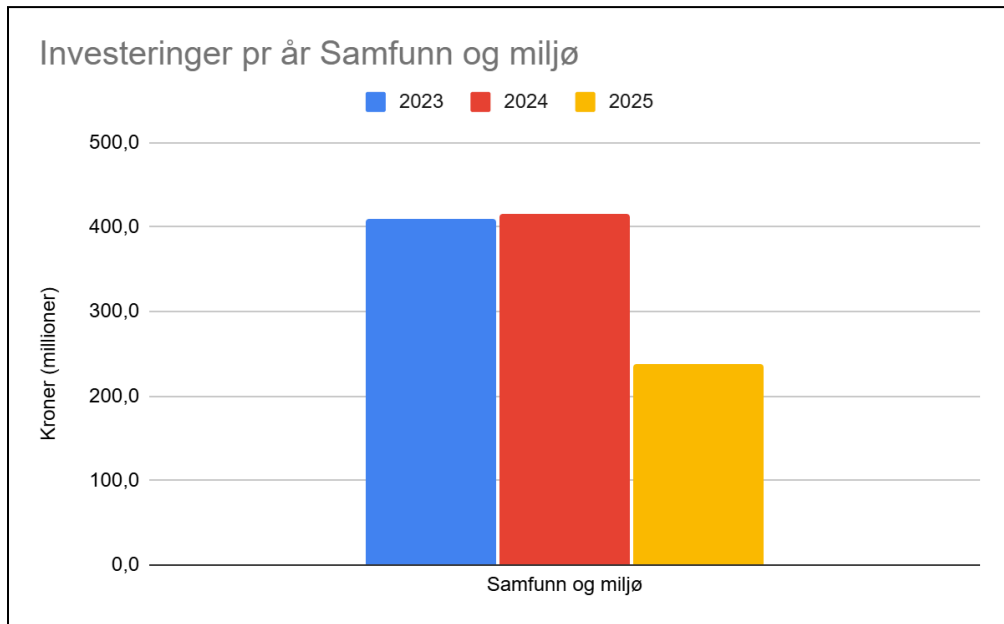
Nedgangen på ca 200 MNOK i 2025 skyldes i hovedsak mindre kjøp/investeringer i bygg og anlegg, spesielt innen kategorien VA- og entreprenørarbeid. Vi bruker i tillegg noe mindre utgifter på strøm.

Tabell 2: Investeringer pr. år

Det ble investert for ca 420 millioner pr. år i 2023 og 2024. For 2025 ble det investert for ca 290 millioner kr, gjennomsnitt for perioden 2023 - 2025 var 400 millioner kroner. 94 % av investeringene går til tjenesteområdet Eiendom og kommunalteknikk. De store investeringene er byggeprosjekter, ledningsnett og vei.

Alle bygginvesteringer budsjetteres av Eiendom, selv om det er et sykehjem, en skole etc.

Grunnet lesbarhet har vi valgt å ha egen tabell for Samfunn og miljø og en annen tabell for de øvrige virksomhetsområdene.

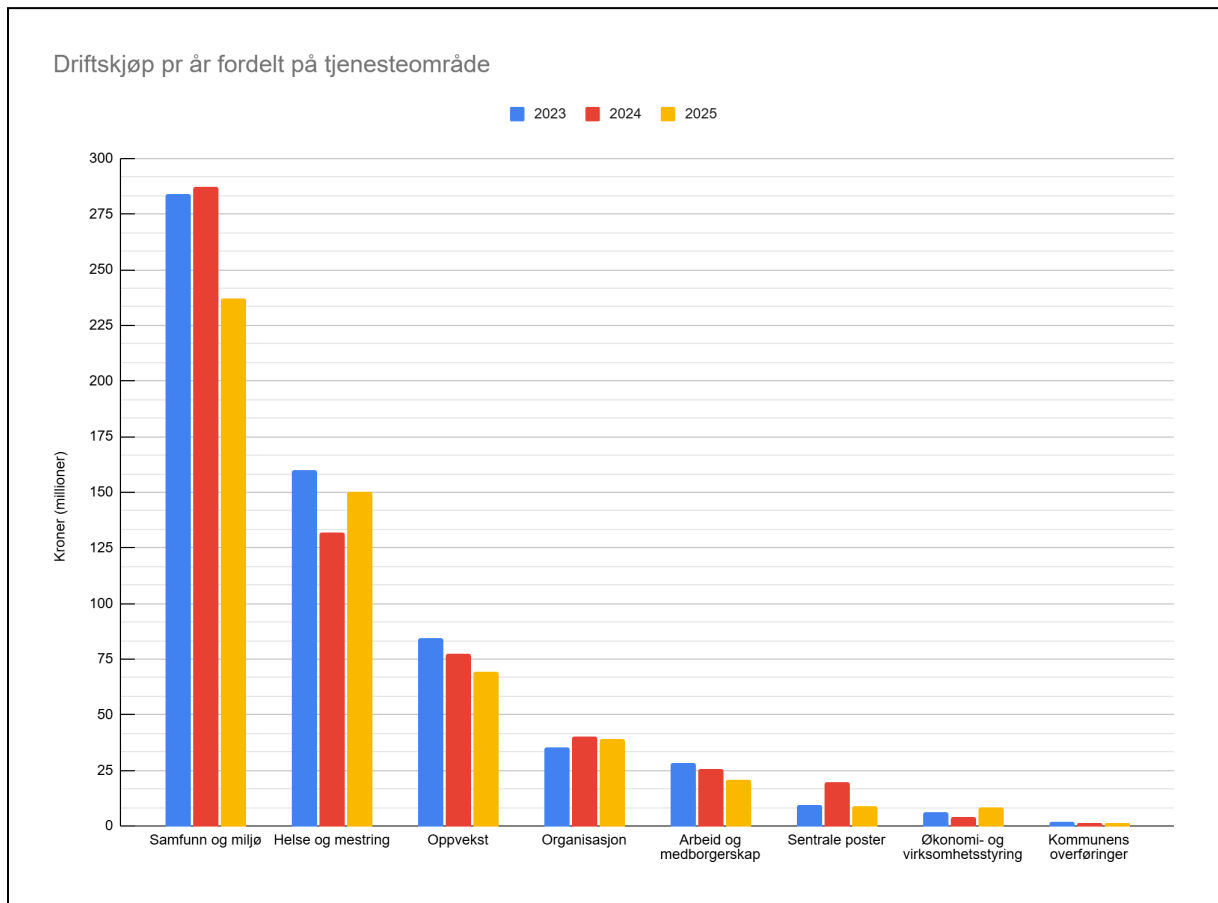
Kjøpene fordeler seg primært på 3 kategorier:

Bygg og anlegg 68%
Rådgivere og arkitekter 17%
Varer 10 %

Resterende fordeler seg med små andeler på mange kategorier. Analysen viser bl.a. at Larvik kommune i stor utstrekning er avhengig av eksterne rådgivere til våre investeringsprosjekter.

Tabell 3 Driftskjøp pr år

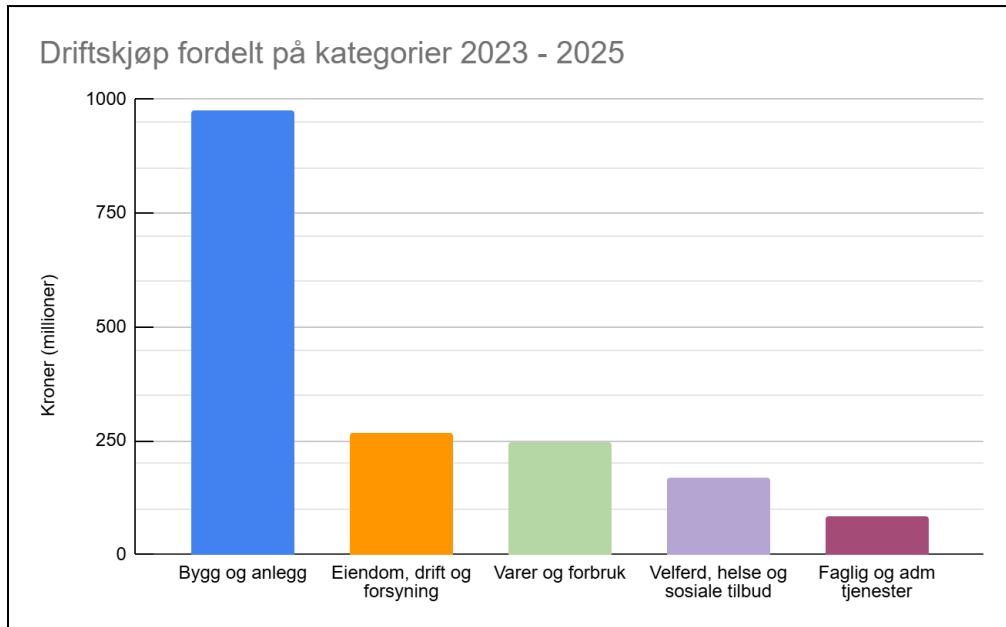
Årlig kjøpes det inn varer og tjenester for drift av tjenesteområdene på i overkant av 330 millioner kr. Her følger en oversikt over kjøpsutviklingen pr tjenesteområde. Eiendom og teknisk drift sammen med Helse og mestring står for ca 75 % av kjøpene.

Når vi ser nærmere på hva som kjøpes, ser vi at det er svært mange kategorier. Kjøpskategori er definert ut fra organisasjonsnummerets næringskode (NACE kode) i Brønnøysundregister.

Under følger en oversikt over de 5 største kjøpskategoriene innen drift av alle tjenesteområdene som står for 80 % av kjøpsverdien.

Tabell 4 Driftskjøp fordelt på kjøpskategorier

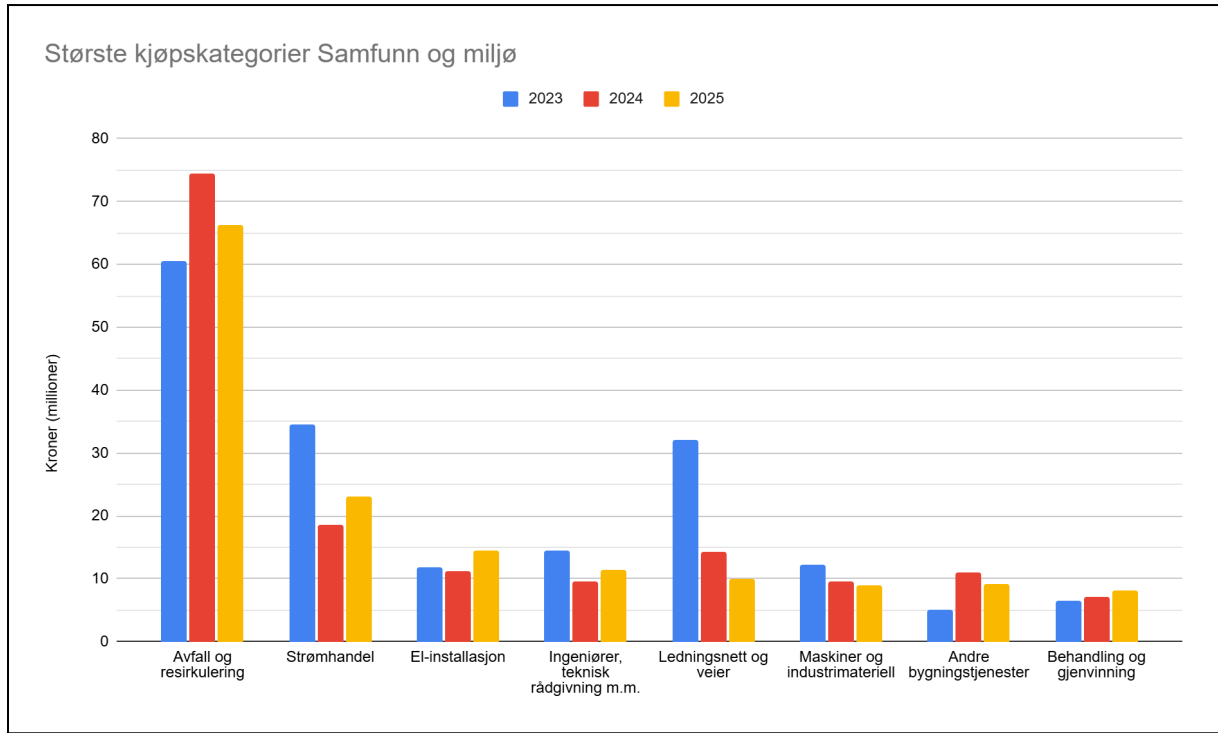

Når vi ser nærmere på hvilke kategorier dette er, så ser vi store forskjeller mellom tjenesteområdene. Dette er naturlig og gjenspeiler driften, men viser også viktigheten av å fokusere på strategiske kjøp i de forskjellige tjenesteområdene.

Tabell 5 - Kjøpskategorier Samfunn og miljø

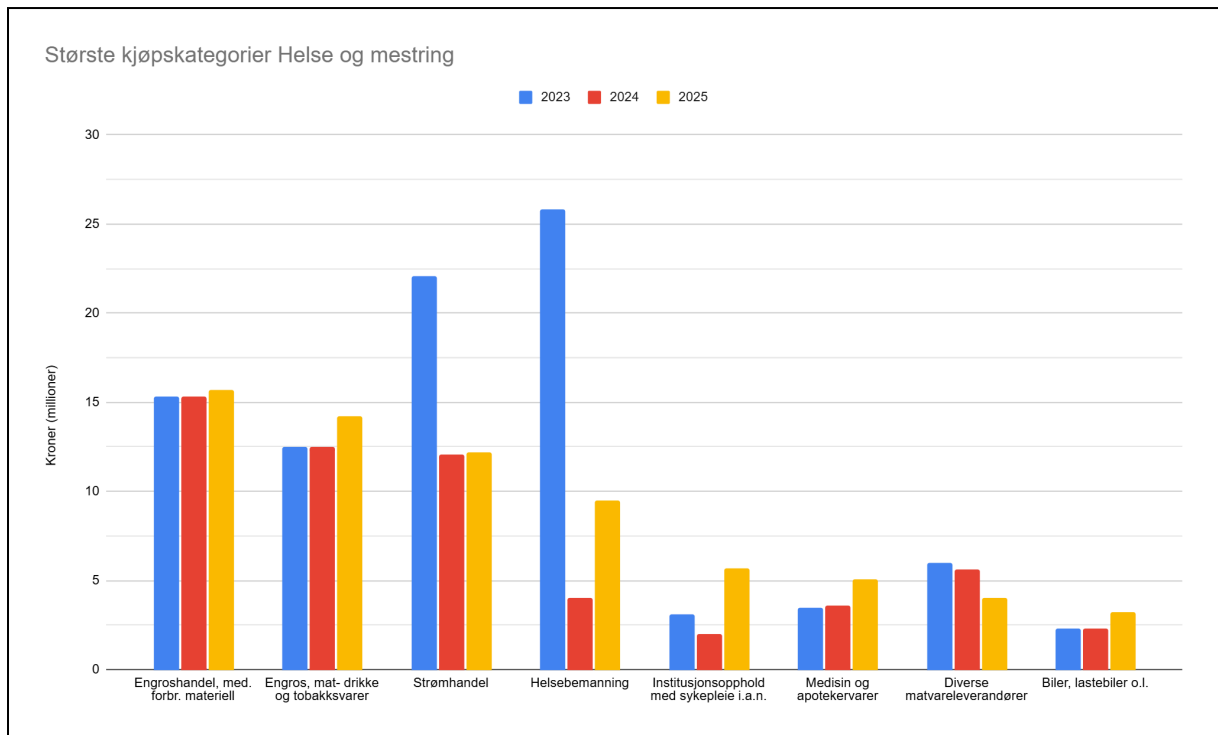
Driftskjøp utgjør ca 270 millioner kroner årlig for Samfunn og miljø.

Under følger en oversikt over de 8 kategorier som står for ca 60% av verdien på kjøpene.

Tabell 6 - Kjøpskategorier Helse og mestring

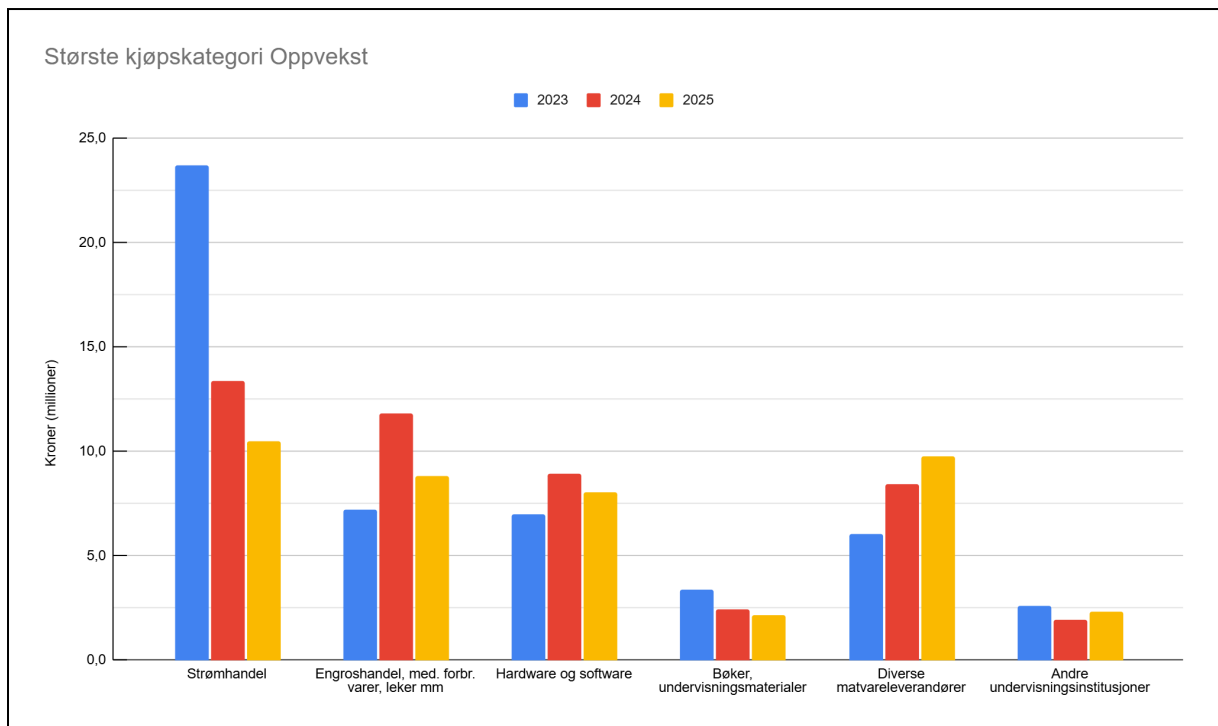
Driftskjøp utgjør ca 140 - 150 millioner kr årlig for Helse og Mestring. Under følger en oversikt over de 8 kategorier som står for 45 - 55 % av den årlige verdien på kjøpene. Kjøpene under Helse og mestring utgjør en rekke kjøp med lav verdi som blir registrert på et større antall kategorier.

Vi ser at helsebemanningen og strøm økte mye i 2023. Helsebemanning skyldtes legesituasjonen som tjenestoområdet løste i 2024.

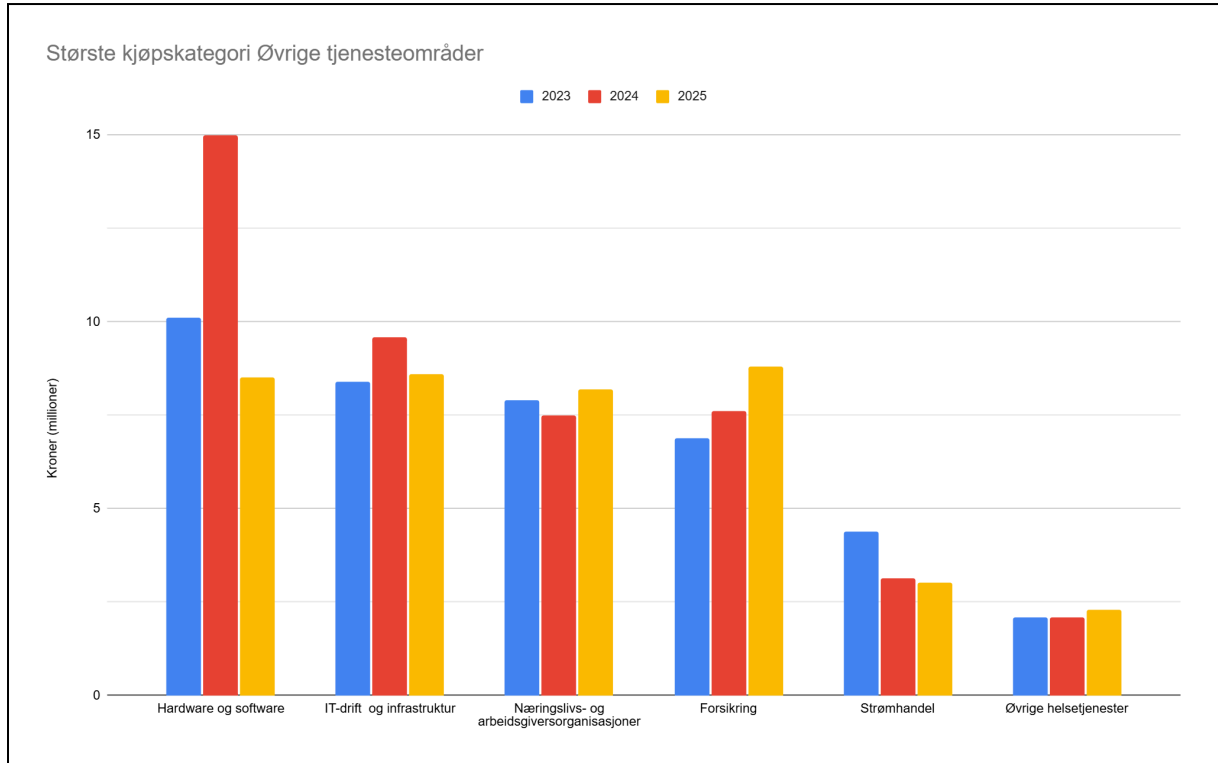
Tabell 7 Kjøpskategorier Oppvekst

Driftskjøp utgjør ca 70 - 80 millioner kroner årlig for Oppvekst og Kvalifisering. Under følger en oversikt over de 6 kategorier som står for ca 70 % av den årlige verdien på kjøpene.

Tabell 8 Kjøpskategorier for Arbeid og medborgerskap, Organisasjon, Økonomi og virksomhetsstyring, sentrale poster, Kommunens overføringer

Driftskjøp for de øvrige tjenesteområdene er ikke hensiktsmessig å presentere hver for seg, slik at dette er slått sammen til en tabell.

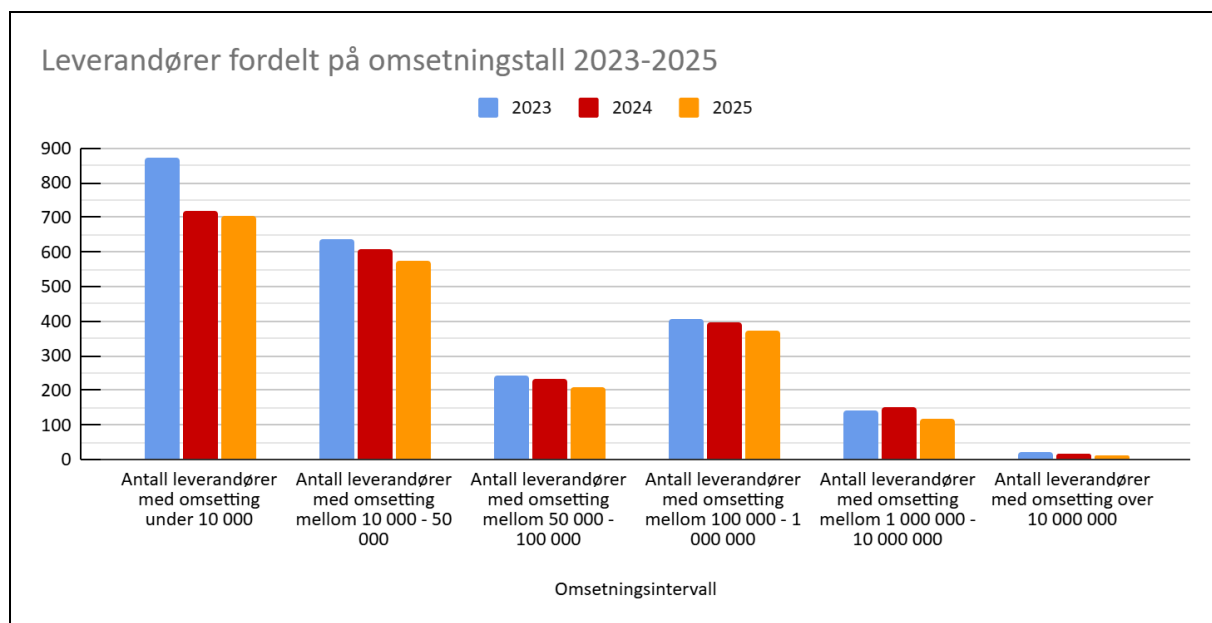

4.2 Antall leverandører, antall fakturaer

Formålet med analysen er å vise omfanget av leverandører og antall fakturaer. Kostnaden ved å behandle fakturaer og et stigende antall leverandører er ofte en indikasjon på en kompleks og stor organisasjon, men samtidig at styring og fokus på å få færre leverandører bør økes. Dette bør også sees opp mot antall kategorier som er vist over.

I disse tallene er drift og investeringer samlet. I perioden 2023 - 2025 mottok Larvik kommune tilsammen 179 349 fakturaer til en verdi av 3,0 mrd kroner. I perioden 2023 til 2025 er det totalt 3508 unike leverandører.

Tabell 9 Leverandører - Omsetningsintervall

Ca 35 % av leverandørene fakturerer for mindre enn 10 000 kroner per år. Når vi samtidig ser på antall personer med bestillernummer og bestillerkort ser vi at det kan være en sammenheng her som bør analyseres nærmere.

Omsetningsintervall	2023	2024	2025	%-vis fordeling
Antall leverandører med omsetning under 10 000	872	720	706	35,71%
Antall leverandører med omsetning mellom 10 000 - 50 000	638	607	573	28,25%
Antall leverandører med omsetning mellom 50 000 - 100 000	241	232	209	10,60%
Antall leverandører med omsetning mellom 100 000 - 1 000 000	407	396	372	18,26%
Antall leverandører med omsetning mellom 1 000 000 - 10 000 000	143	149	116	6,34%
Antall leverandører med omsetning over 10 000 000	23	17	14	0,84%
	2324	2121	1990	100,00%

Det er mange leverandører med liten omsetning og dette gir også utslag i mange fakturaer med lav verdi. Dette kan ha sammenheng med hvordan man kjøper varer og tjenester, hvor mange bestillere det er i Larvik kommune og deres kjennskap til inngåtte avtaler. Kommunens behov er omfattende og det er mange tjenester som har et stort og variert behov for innkjøp av mange typer varer og tjenester.

Dette kan også indikere et behov for flere rammeavtaler og/eller bedre informasjon om kommunens allerede inngåtte kontrakter.

Antall bestillere på e-handelsløsningen har økt fra 269 i 2022 til 421 i 2025. Det betyr at det er flere som benytter seg av e-handelsløsningen som igjen gir en større avtalelojalitet.

Tabell 10 - Utvikling fakturaer

Det er ca 60 000 faktura som håndteres årlig og ca 70% av fakturaene har en verdi på under 5 000 kr pr faktura. Tabellen under er basert på fakturaintervallene på EHF faktura som står for 93% av totalt antall faktura.

Fakturaintervall	2023	2024	2025	%-vis fordeling snitt alle år
Antall fakturaer over 1 000 000	170	146	103	0,20%
Antall fakturaer mellom 100 000 og 1 000 000	1611	1363	1181	2,40%
Antall fakturaer mellom 10 000 og 100 000	9131	8122	7528	13,90%
Antall fakturaer mellom 5 000 og 10 000	6007	6029	5853	10,20%
Antall fakturaer under 5000	42117	42276	43818	71,40%
Kreditnotaer	1171	1034	1686	1,90%
Sum EHF faktura	60207	58970	60169	100,00%

Det brukes mye tid på kontering av faktura. Privat næringsliv regner ofte en kostnad på flere hundre kr pr faktura, hvor en stor del av kostnaden er tidsbruk pr faktura som man ikke kan frigjøre som besparelser direkte, men som kan frigjøre tid til mer verdiskapende aktivitet.

4.3 Rammeavtaler, løpende tjensteavtaler og kontrakter

Larvik kommune har et stort antall rammeavtaler og har siden forrige periode (2020-2022) økt antall tjensteavtaler og formelle avtaler med varighet inntil 1 år (enkeltanskaffelser, lisensavtaler, .

Tabell 11 - Rammeavtaler

Leverandør og avtaler	Antall og omsetning
Totalt antall avtaler pr desember 2025	549
Antall leverandører	632
Omsetning på rammeavtaleleverandører	344 MNOK
Driftskostnader	683 MNOK

Grunnen til at det er færre avtaler enn leverandører er blant annet fordi vi har rammeavtaler der det er 3 eller flere leverandører knyttet til en rammeavtale.

Det har vært en markant økning i antall avtaler og rammeavtaler siden forrige periode (2022). Vi ser at en stor andel av kommunens kjøp er dekket av rammeavtaler, men videre analyser vil kunne avdekke behov for flere rammeavtaler. Økt antall rammeavtaler er delvis en forklaring, sammen med redusert innkjøp, på nedgang i antall anskaffelser, se tabell 13. Når vi ser dette opp mot antall leverandører, bestillere og antall fakturaer forsterkes antagelsen om et behov for flere rammeavtaler med færre leverandører.

4.4 Antall anskaffelser

Tallene under viser oppmeldte anskaffelser per år. Alle ble ikke gjennomført i samme år.

Tabell 12 - Antall Anskaffelser

Avtaletype	2023	2024	2025
Rammeavtaler	19	17	13
Vare- og tjensteavtaler	134	90	83
Entrepriser	29	31	25
Totalt	182	138	121

Dette er et høyt antall i kommunal sammenheng. Dette gjelder anskaffelser over kr 100 000 og dermed anskaffelser som er omfattet av lov om offentlige anskaffelser.

4.5 Avtaleforvaltning

Avtaleforvaltning innebærer oppfølging og samhandling med leverandører for alle typer anskaffelser og kontrakter gjennom hele kontraktperioden. Dette er et område som mange kommuner, også Larvik kommune, bruker for lite ressurser på.

Larvik kommune har et elektronisk kontraktsadministrasjonssystem (KAV). Alle avtaler som inngås skal registreres i dette systemet. Alle nye avtaler som inngås som følge av nye konkurranser blir registrert i kommunens KAV, men vi ser at det fortsatt er avtaler som ikke er registrert i KAV.

Ansvar for avtaleforvaltning ligger pt i det tjenesteområdet som gjennomførte anskaffelsen. Det er ikke noen sentrale ressurser i tjenesteområdene som jobber med dette. Avtaleforvaltning ligger som regel på den prosjektlederen som gjennomførte anskaffelsen. Det er utarbeidet rutiner for hvordan avtaleforvaltning skal gjennomføres.

Avtaleforvaltning er eget fagområde og skal følge opp mange elementer - herunder lønns- og arbeidsvilkår, miljø, bruk av lærlinger i tillegg til elementer som pris og kvalitet på leverte varer/tjenester. Det er avsatt en 50 % ressurs i seksjon Anskaffelser som jobber med avtaleforvaltning for Virksomhet Formålsbygg. De andre tjenesteområder har ikke dedikerte ressurser for dette. Dette er et område som må prioriteres fremover for å sikre oppfølging i tråd med kommunens rutiner og de pålegg som ligger i den nye lov om offentlige anskaffelser.

4.6 Compliance eller avtaledekning

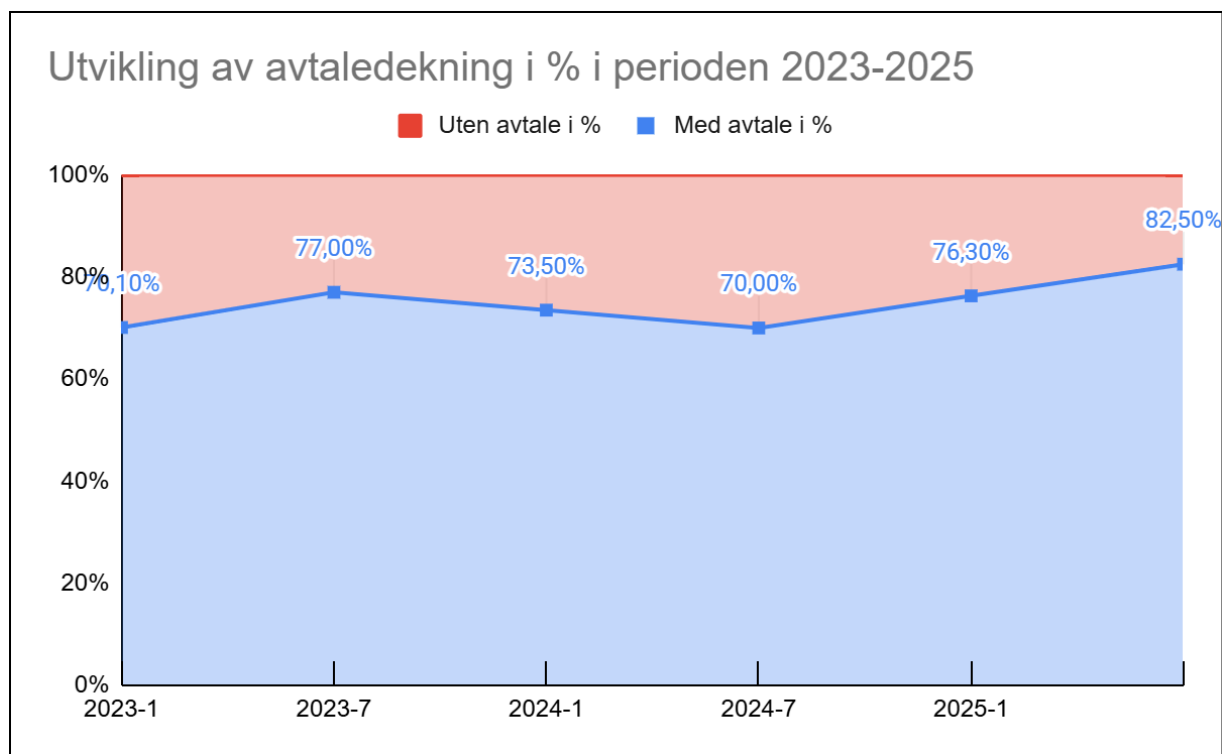
Som vist tidligere har Larvik kommune et stort antall rammeavtaler. I tillegg har vi mange avtaler på entrepriser og enkeltkontrakter.

Hvor stor andel av kommunens totale kjøp som er dekket av en avtale er et viktig nøkkeltall. Som vist tidligere er det registrert mange anskaffelser, men det er fortsatt avtaler som ikke er registrert i kommunens KAV. Tallene under kan derfor være for lave.

Utviklingen er positiv for kommunen som helhet. Det er spesielt Eiendom og teknisk drift som har en god utvikling og har høye tall.

Tabell 13 - Avtaledekning

År	Omsetting MNOK	%-vis avtaledekning
2023	1123	77,0%
2024	1025	70,0%
2025	828	82,5%

4.7 Lokalt næringsliv

Som tidligere beskrevet kjøper Larvik kommune varer og tjenester for ca 800-900 millioner kroner per år, dette inkluderer investeringer.

Under er det vist en oversikt over andel av leverandører med fortningsadresse i Larvik kommune og hvilken andel av omsetningen de står for, fordelt på hhv 2023, 2024 og 2025.

Omsetning og antall leverandører	2023	2024	2025
Antall leverandører totalt	2350	2146	2027
Andel antall leverandører lokalt	346	344	311
%-Vis antall lokale leverandører	15%	16%	15%
Omsetning, drift og investeringer	1123	1025	828
Andel omsetning lokale leverandører	237	240	142
%-Vis omsetning lokale leverandører	21%	23%	17%

Fordelingen av omsetning, drift og investering, på de 5 største kommunene ser slik ut:

5 største kommuner (2025)	Drift	Investering	Totalt
Oslo	25,0%	22%	23,70%
Larvik	13,2%	30%	18,80%
Bergen	10,3%	0	6,80%
Sandefjord	5,50%	17%	9,50%
Tønsberg	9,10%	2,50%	6,90%

Oslo har en stor andel fordi alle de store rådgivnings- og konsulentfirmaene er lokalisert der.

Dette vurderes som gode tall og viser at det er fokus på å tilrettelegge for lokalt næringsliv i kommunens anskaffelser.

Handlingsrom for kjøp lokalt.

Ved anskaffelser under nasjonal terskelverdi har kommunen handlingsrom til å invitere tilbydere direkte. Larvik kommune benytter dette handlingsrommet aktivt der det er hensiktsmessig, og vi har som fast praksis at kvalifiserte lokale leverandører alltid skal inviteres til å inngi tilbud. Vi tilpasser kvalifikasjonskravene etter anskaffelses art og omfang.

Nytt leverandørregister i 2026

I mai 2026 lanserer vi et nytt leverandørregister. Dette er en satsing for å senke terskelen for samarbeid med lokalt næringsliv. Registeret skal:

- Synliggjøre lokale aktører: Gi kommunen bedre oversikt over kapasiteten og kompetansen hos lokale leverandører, gründere og oppstartsbedrifter.
- Fremme innovasjon: Fungerer som en døråpner for nye, innovative produkter og tjenester i det lokale markedet.

Dialog og tilgjengelighet

For å sikre forutsigbarhet og god dialog med næringslivet, satser vi på to hovedspor:

- Møteplasser: Vi viderefører ambisjonen om årlige frokostmøter i samarbeid med Larvik Næringsforening.
- Åpenhet: Alle kommunens rammeavtaler og kommende konkurranser ligger lett tilgjengelig på våre nettsider, slik at leverandører kan planlegge og forberede seg i god tid.

5. Utfordringsbildet

Anskaffelsesområdet omfatter hele Larvik kommune og berører mange mennesker, roller og tjenesteområder. Larvik kommune har veletablerte rutiner, digitale løsninger og prosesser fra behov for varer og tjenester oppstår til de blir dekket av en kontrakt.

Til tross for dette har vi noen få utfordringer.

Endringer i lover, forskrifter og statlige føringer gjør at vi trenger økt kompetanse men også erfaring med virkningen av endringene, feks gjennom KOFA-avgjørelser og domstolsavgjørelser.

Handlingsrommet i lov og forskrift kan av og til sette begrensninger for å tilpasse konkurranser til det lokale markedet. Lov og forskrift pålegger kommunen å stille kontraktskrav til ulike samfunnshensyn som ikke alltid det lokale markedet kan tilfredsstillere.

Den nye lov om offentlige anskaffelser pålegger kommunen å innføre kontroll av krav til samfunnshensyn og gjennomføre eventuelle sanksjoner ved brudd på kravene. Vi utfører dette i en viss grad i dag, men ser at vi må intensivere kontrollen ytterligere.

6. Mulighetsområder

Anskaffelsesområdet gir muligheter til å arbeide strategisk med viktige politiske målsettinger som arbeidsinkludering, mangfold, universell utforming, lønns- og arbeidsforhold, etikk i leverandørkjeden, infrastruktur, innovasjon, helse, klima og miljø.

Anskaffelser skal være med å nå mål i kommuneplanens samfunnsdel, handlingsplan for økonomi, klima og energiplan samt andre lokale vedtak.

Kommunens temaplan for anskaffelser skal være med på å underbygge dette.

Digitalisering

Anskaffelsesprosessen har de siste årene blitt digitalisert gjennom elektroniske systemer. I Larvik er disse systemene satt opp med synkronisering mot kommunens arkivsystem.

Kommunen har et innkjøpsanalyse system som brukes for å analysere våre innkjøp og er brukt i dette kunnskapsgrunnlaget.

Kommunen bruker også et e-handelssystem for flere avtaler.

Alle disse systemene utveksler informasjon og skal være oppdatert, noe som krever delvis manuelle rutiner. Å utvikle integrasjoner mellom disse systemene er viktig og krever samhandling mellom leverandørenes systemer og kommunens andre systemer som f.eks regnskapssystem og arkivløsning. Det setter også krav til ressurser og kompetanse i kommunens digitaliserings/IT avdeling.

Det er vedtatt en temaplan for innovasjon og digitalisering i Larvik kommune. To av de vedtatte strategiene i temaplanen for Innovasjon og digitalisering er:

- Øke organisasjonens digitale modenhet
- Kontinuerlig innovasjon

Digitale systemer krever opplæring av brukere, men medarbeidertilfredshet øker når det legges til rette for fornyelse og innovasjon. Arbeidet med digitalisering av anskaffelsesprosessene og tilknyttede løsninger pågår løpende, men må prioriteres ytterligere fremover.

Dialog, samhandling og samarbeid

Larvik skal være en relevant og attraktiv samarbeidspartner på anskaffelsesområdet. Vi fremstår profesjonelle og etterrettelige i alle våre anskaffelser, herunder å opptre profesjonelt og ryddig i møte med leverandørmarkedet. Ved å være etterrettelige og profesjonelle vil vi også tiltrekke oss de gode leverandørene som kan være med å levere de varer og tjenester som vi trenger for å gi oss en effektiv ressursbruk og som har de mest bærekraftige løsninger.

Innkjøpsanalyser og revisjoner

Gjennomførte innkjøpsanalyser og revisjoner har avdekket forbedringsområder. Det er pekt på kompetanseheving om offentlige anskaffelser, anskaffelser som en del av helhetlig virksomhetsstyring, fokus på bærekraftsmålene, bruk av rammeavtaler og avtaledekning, oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår på inngåtte avtaler og håndtering av fakturaer.

Oppsummert har utviklingen av anskaffelsesområdet bidratt til økt spesialisering. Bruk av digitale verktøy, behovet for grundigere analyser, og skjerpede krav til forståelse av fagområdet, både hos oppdragsgiver og leverandører, har medvirket til dette. Dette bidrar til at kommunen blir bedre på gjennomføring av anskaffelser.

Kontroll og sanksjoner

Larvik kommune har en rekke avtaler som krever oppfølging slik beskrevet i punkt 4.5. Den nye Lov om offentlige anskaffelser setter fokus på kontrolltiltak med tilhørende sanksjoner. De nye bestemmelsene i lovens § 5i, Krav til kontroll av kontraktsvilkår, og § 5p, Krav om sanksjoner for brudd

på kontraktsvilkår om samfunnshensyn, krever at kommunen har innarbeidet dette i sine kontrakter. I Larvik kommune er allerede dette ivaretatt. Kommunen har også utarbeidet rutiner for kontraktsoppfølging. Larvik kommune har innført priskontroll, og alle nye kontrakter skal underlegges dette kontrollregimet. Det blir viktig at Larvik kommune i de kommende årene setter fokus på kontroll av avtalefestede samfunnshensyn, feks miljø- og klimakrav og lønns- og arbeidsvilkår samt generell fakturakontroll (avvik mellom oppdragsbeskrivelse og fakturert timeforbruk og materialforbruk). Alle disse tiltakene gjør at vi får bedre kontroll på gjennomføring av oppdrag og kontroll av fakturaer, noe som gir økt avtaleoppfølging bedre forvaltning av kontrakter.